

נולד ב - 23.11.1912

נפטר ב - 6.3.2003

בן ליצחק מקובר ושיינדל יפה

היה נשוי לאלישבע ורשביאק

אב לאהוד מקובר ומימי קובנר

כתבה עמליה

פישל נולד ב זקורצ'ו בי"ד ניסן 1912. חי בוורשה, היה חבר השומר הצעיר מ1927, ועל פי דבריו קיבל חינוך ציוני טוב. ב - 1930 עלה לארץ כבודד.

זמן מה עבד ברפת במקווה-ישראל, שהה זמן מה בעין החורש, ובהגיע קיבוצו "פלנטי" לרחובות הצטרף אליו. הגיע אתם לרמת יוחנן, ומשם עם "הטראנספר" לבית-אלפא. לפי דבריו בשיחה לכבוד חגיגות ה-80 התנגד למעבר לבית-אלפא, מתוך חשיבה שהתנועה צריכה לתת לאמביציה של הגופים החברתיים הרבה יותר מקום לעצמאות של הגופים החברתיים, אבל הם עשו מה שהתנועה החליטה.

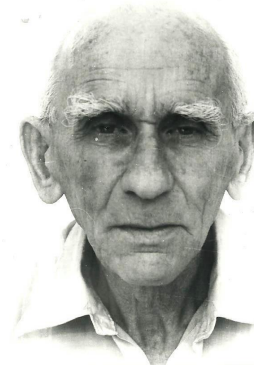
פישל הקים משפחה עם אלישבע ורשביאק ויחד גידלו את אהוד ומימי ילדיהם. וכך אמר פישל " אני ואלישבע חיינו את הקיבוץ כמשפחה. היינו שלמים עם החיים האלה, ולא אכזבנו זה את זה בהזדהות עם הקיבוץ וגם ילדינו גדלו כך" פישל היה איש מטעים - נטע כרמים ובצר ענבים, אבל היכולת האינטלקטואלית שלו הובילה אותו דווקא לוועדות החברתיות והתרבותיות בקיבוץ. הוא השתתף הרבה פעמים במערכת "השבוע", היה חבר בוועדת תרבות ובוועדה הפוליטית.

מספר שנים עבד בארכיון הקיבוץ במרחביה, וכשחזר משם עבד בנוי.

היה בו בפישל שילוב נפלא של איש אדמה, חקלאי בנשמתו, איש הגות אוהב ספר, ואיש פוליטיקה וחברה. על דפי עיתון הקיבוץ מופיעים לאורך שנים מאמרים רבים שלו בשאלות חברה וקיבוץ, וגם בשיחות הקיבוץ קולו נשמע. הוא השתתף והתווכח בחום ובלהט, תוך הזדהות מלאה, אכפתיות ומעורבות במה שקורה בבית הזה. היה לו קול מרשים, חזק מלווה רעד של התרגשות. לא פעם ראיתיו כנביא הכואב והדובר בדם ליבו. וכך הוא מעיד על עצמו: "הייתי בקיבות בכל רמ"ח אברי, כיהנתי בוועדות חברה וקליטה, ואני חש, שבאופן אישי לא הוחמצו חיי, להפך חייתי מתוך הרגשת שלמות, ללא חרטה כלשהי וללא אכזבות. זו דרך חיים קשה, בעיקר סביב מערכות היחסים הבין-אישיים, כי אנשים שונים זה מזה. החיים דרשו מאתנו הרבה וזה בנה אותנו כבני-אדם. אני ומשפחתי היינו תמיד שותפים בכל העשייה, שותפים לחברה מצוינת בעלת אמביציה ורצון לקיים חיים משמעותיים ברמה תרבותית גבוהה, ולפיכך לא הייתה לנו תחושה של ריקנות. אני ממליץ לבית-אלפא לא להרפות מקליטת צעירים. אני מעריך שיש לנו כוחות פנימיים, שלא יתנו לקיבוץ להתגלגל ולהיות "לא קיבוץ" והרי הקיבוץ הוכיח את עצמו כצורת חיים צודקת, והבית הסיעודי שאנו חיים בו היום, הוא ההוכחה לכך. הישג גדול הוא של הקיבוץ ושל אלה שחיו כאן"

בשנים שאחרי מות בנו האהוב אהוד הסתגר פישל בתוך עצמו, ועצבות גדולה ירדה עליו. הוא חי עם אלישבע בחדר משפחה בבית הסיעודי, הרבה בקריאה ושוחח ברצון על נושאים שונים. בשנים האחרונות, כשהיה לאלישבע קשה יותר, גייס פישל כוחות, וטיפל בה במסירות אין קץ ובעדינות רבה. בהבנה רבה ניסה בכוחותיו ההולכים וכלים להגן עליה ולתמוך בה. היו יושבים במרפסת צמודים זה לזו, עיניהם עצומות, וכאילו שואפים אל קרבם את הריחות והקולות של בית-אלפא שלהם. אצילות ועדינות הייתה נסוכה עליהם. שעות הנאה נפלאות ואמיתיות היו לפישל לעת זקנתו בפגישה עם נכדיו. הייתה לו קורת רוח מהם וראה בהם צעירים רציניים ביותר. ועוד דבר יש לומר על פישל – היה לו כישרון פיוטי. משורר היה פישל שלנו, ולעתים פורסמו שיריו בעיתון הקיבוץ, ואף בעיתונים אחרים. היה מתרגם שירים מידיש. שיריו מביעים אהבת טבע, אהבת המקום ואהבת האדם. שלום לעפרך פישל.

עמליה חבצלת פירסטנברג
כתב מיכאל קובר

יש דברים שרציתי להגיד לפישל וכעת על פישל, אך התרבות של העמק וגם התרבות של משפחת מקובר היא להמעט בחשיבות המילים. ואולי עדיף לא לדבר כלל, שהיא בדרך כלל האופציה המועדפת. אז תסלחו לי אם הפעם אשבור את האופן השקט והמאופק, שבו אתם נפרדים מיקיריכם, ואומר דברים שהיו ראויים להגיד בפניו של פישל.

פישל היה איש אציל. יפה ברוחו ויפה בצורתו, אשר עד לימו האחרון כמעט ידע לשמור על אופיו המיוחד. תכונות מופלאות אלו הוריש לילדיו אהוד ז"ל ומימי. תוכם כברם (תוכו כברו) אדם שפיו ולבו שווים, שהמילה הנאמרת באה מאיכפתיות גדולה, אך גם מהבנת המוגבלות של הנאמר. ואולי הכניעה לשקט המופנם, החכם היודע לראות את הצדדים האחרים, ולהבין שלא אצלך נמצאת כל האמת. האמת היסוד המבוקש כל-כך דרך כל הצורות, ואולי נתפש כעין קן אור שברצונך לגעת בה והיא נעלמת.

זכיתי לפגוש בפישל ובאלישבע ובמשפחת מקובר. זכיתי לראות אנשי אמת. אנשים מופלאים חיים בעמק הקשה והחם, בארץ מיוסרת אוכלת יושביה, אך תמיד מיושבי דעת, שומעים יותר ממשמיעים, אחראים על רגשותיהם, ואצילים בגישתם אל עצמם ואל חיי הזולת.

פישל היה בשבילי אדם ששיקף את כל ערכי היהדות לדורותיה, איש יהודי בכל רמ"ח אבריו. בהלכות

הרמב"ם מתאר את איש הדעת, ואיך הוא בונה את המודל האנושי דרך צורות האוכל (הטבעונות). דרך משאו ומתנו של האדם בציבור, דבר אהבת החכמה ובסוף בסוף "לשון הרע". לא שמעתי במשפחת מקובר לשון הרע, ויותר מכל לא שמעתי ולו פעם אחת דבר רכילות מפיו של פישל. דורו של פישל ישב את הארץ והפך את חלום העם היהודי למציאות. יבואו דורות שלא הכירו את האנשים ורק ישמעו סיפורים, ויקראו על האידאה להיות איש אדמה, לאהוב את הטבע, ויחד עם זאת ליצור חברה שיוויונית, הערבה זה לזה. חברה של אנשי דעת וספר, של אנשי עבודה ואיכפתיות חברתית, שלא מאבדים את צלם האדם, ולא הופכים קולקים קטנוניים, הרודים איש ברעהו. יהיו רבים בדורות הבאים, שינידו כתף ויגידו איזו אידאה יפה, אך לא לבני אדם היא.

אני זכיתי לפגוש את פישל ואני יודע שהיו בני אדם יפים יותר מהאידאה שהם ייצגו. את הזיכרון הזה אנצור בלבי לעד.

אני מקווה שבני יספרו לבניהם ואלה לבניהם, שהיו אנשים כאלה, ולכן האידאה אין בה ציוץ ויש בה אמת והיא אפשרית, כמו שנאמר "בידיך הדבר לעשותו, לא בשמים היא" קשה לי שאלישבע לא פה. אהבת פישל לאלישבע ועמידתו לצידה והיא לצידו, נראה בעיני כמו נס, כדבר לא אפשרי, ששני בני אדם יחיו ביחד כל כך הרבה שנים וביניהם משוך כחוט היחס ההדדי. יחס של כבוד ואהבה, והרבה חיבה ורוך.

יותר משלושים שנה אני מכיר אותך ואת אלישבע. דבר לא נוסף לדירתכם הצנועה מלבד ספרים. אם יש איש תרבות, זהו אתה פישל, אדם שאוהב את התרבות העברית מתוך ליבה וחרד לגורלה. אדם שהתרבות היא לא נוצות טווס להתהדר בה, אלא טעם חיו.

פישל תחסר לי מאוד

באהבה מיכאל קובנר

לסבא שלי קראו דג - כתבה איילת

לסבא שלי קראו דג, דגי בשם חיבה, ככה אבא שלי הסביר. לא הצלחתי להגיד את השם שלו כמו שאבא שלי וסבא שלי אמרו: פישל- קצר כזה. לי היה יותא ארוך - פישששל. למזלי, גם לא הייתי צריכה לקרוא לו ככה, כי לסבאים קוראים סבא ולא בשם שלהם.

למה קוראים לתינוק שנולד דג? אולי בגלל שהפולנים מאוד אוהבים לאכול דגים, ואולי כשסבא שלי נולד, הוא נראה כל כך חמוד, שלאימא שלו פשוט התחשק לאכול אותו?

סבא שלי דווקא לא אכל דגים, כי היה טבעוני, והוא הקמיד קלה כחמורה, כי סבא שלי היה איש מאוש אדוק, וכל מה שעשה - עשה בדבקות.

סבא שלי היה אדוק בחילוניותו, ולמרות שאהב מאוד את המסורת היהודית, והיה בקי מאוד בארון הספרים היהודי, הרעיון שרב יכנס לקיבוץ בחתונה שלי, למש, נראה לו פשוט מזעזע.

סבא שלי היה גם אדוק בתמימותו, ולא היה לו ספק, שהחברה האנושית הולכת ומשתפרת, ויום אחד הטבע האנושי יתאים את עצמו לרעיון הקיבוצי, וכולם יחיו יחד באושר בחברה שיתופית וצודקת.

בשנים האחרונות סבא שלי בכל זאת חזר לאכול דגים, ושמא אפילו עוף לפעמים?

אולי בכל זאת נתן לרוח הזמן לחלחל. טוב הוא היה איש מאוד מעורה, תמיד ידע על כל החידושים

וההתרחשויות בקיבוץ, באר, בעולם, בספרות, במדע, בכל עניין. אז אולי הוא קרא מחקר שלאכול דגים זה בריא, ואולי הוא סתם התגעגע לטעם של דג, והבין שמותר גם להינות, שאפילו לאדוקים מותר.

זה בסדר, סבא, מותר.

תנוח על משכבך בשלום.

איילת